

Ga 11,1-45

Chú giải của Noel Quesson

Còn Đức Giêsu thì đến núi Ô-liu. Vừa tảng sáng, Người trở lại Đền Thờ

Ngài có thói quen, nhất là trong tuần lễ cuối cùng, đến vườn Ghếtsemani và trải qua đêm tại đó, để tìm sự yên tĩnh và cầu nguyện.

Toàn dân đến với Người. Người ngồi xuống giảng dạy họ. Lúc đó, các kinh sư và người Pharisêu dẫn đến trước mặt Đức Giêsu một phụ nữ bị bắt gặp đang ngoại tình.

Vừa tảng sáng, Đức Giêsu đã ngồi trong sân Đền thờ, có đám dân vây quanh Ngài. Tự nhiên, ở đằng kia ồn ào nổi lên. Một nhóm người Pharisêu cố kéo một phụ nữ đang vùng vẫy. Đám đông giãn ra và làm thành vòng tròn. “Người ta đã bắt gặp người phụ nữ này nơi nhà một người đàn ông... Chị ta phản bội chồng mình... Chị ta đáng chết... luật lệ đã rõ ràng” (Đnl 22,22-24; Lv 20, 10). Làm sao họ chỉ dẫn đến có một người đàn bà? Trong bất cứ một vụ ngoại tình nào, cũng có đàn ông nữa chứ và luật lệ cũng lên án đàn ông rõ ràng, như đàn bà vậy! Nhưng chúng ta biết rằng, các Thánh sử (nhất là Luca, vì theo thủ bản cổ nhất, có lẽ ông là tác giả trang Tin Mừng này hơn là Gioan). Không ngừng nhấn mạnh về thái độ mới lạ của Đức Giêsu trước quan niệm đương thời về phụ nữ. Trong khi phụ nữ bị xã hội khinh bỉ và gạt bỏ ra ngoài, thì Đức Giêsu lại làm tăng giá trị và luôn phục hồi danh dự cho họ.

Họ để chị ta đứng ở giữa, rồi nói với Người: “Thưa Thầy, người đàn bà này bị bắt quả tang đang ngoại tình. Trong sách Luật, ông Mô-sê truyền cho chúng tôi phải ném đá hạng đàn bà đó.

Quả thực, ngoại tình là một lỗi nặng, mà mọi nền văn minh đều lên án cách nghiêm khắc. Một xã hội không thể coi thường lâu đài vấn đề này mà không tự huỷ diệt. Có cần bao dung cho sự dữ và bất công mà một người phôi ngẫu phải chịu không? Trong một bối cảnh quá phóng túng và lệch lạc về đức tính như thế, nếu gia đình, con cái có thể phát triển mà không gặp thương tổn sao?

Còn Thầy, Thầy nghĩ sao?

Mọi người đều biết rằng, Đức Giêsu tái biểu dương tính bất khả phân ly của hôn phối để cứu tình yêu khỏi những tình trạng bất trung (Mt 5,31-32). Đức

Giêsu đã dứt khoát và mạnh mẽ lên án việc ngoại tình bằng cách khẳng định, dù chỉ ưng thuận trong lòng đối với ý muốn xấu xa đó thì đã có tội rồi: “Ai nhìn người phụ nữ mà thèm muốn, thì trong lòng đã ngoại tình với người ấy rồi” (Mt 5,28). Lòng nhân lành của Đức Giêsu không có nghĩa là Ngài chấp nhận tình trạng phóng dăng.

Họ nói thế nhằm thử Người, để có bằng cứ tố cáo Người

Những người pharisêu và kinh sư biết rằng, Đức Giêsu thương yêu các tội nhân và họ cũng yêu thương Người. Họ vì giao du với người tội lỗi. “Ông ấy ăn uống với người tội lỗi”. Thực sự, vụ xét xử người đàn bà ngoại tình chỉ là cớ để họ lên án Đức Giêsu, để họ gài bẫy Người. Nếu người lên án tử hình người đàn bà này, Ngài sẽ xoá bỏ hình ảnh xót thương mà Người đã để lại trong tâm trí kẻ tội lỗi: Nhờ đó, Người được quần chúng mến phục, vì tình yêu, vì sự tốt lành của Người. Nếu người tha bổng người đàn bà tội lỗi này, Người sẽ vi phạm luật Chúa, và cổ thể bị tử hình vì đã xúc phạm đến Thiên Chúa, Đấng đã cấm phạm tội này. Như vậy, đây là “vụ xử án của Đức Giêsu” đang diễn ra sau vụ xử án người đàn bà này.

Vụ án biểu tượng:

Bị cáo: Một người phụ nữ.

Người tố cáo: Kinh sư và những người pharisêu

Tội phạm: Ngoại tình, bị phạt theo luật Môsê.

Bản án: Tử hình

Vụ án thực sự:

Bị cáo: Đức Giêsu

Người tố cáo: Cũng nhóm kinh sư và Pharisêu

Tội phạm: Phạm thượng

Bản án: Tử hình

Nhưng Đức Giêsu cúi xuống lấy ngón tay viết trên đất

Sự im lặng này khởi đầu cho sự im lặng quan trọng của Đức Giêsu trong vụ xử án chính Người.

Nhưng ở đây, phản ứng trên rất gây ngạc nhiên. Người không làm gì cả. Người không trả lời gì hết. Người đang vẽ Như thể một người muốn lờ đi không gì chung quanh mình. Đó không phải là một thứ tế nhị sao? Người

không ngược mắt lên nhìn người đàn bà, vì Người biết chị ta xấu hổ. Nhưng cũng nhận ra việc Đức Giêsu khước từ phán quyết các biên cố dựa trên những phân tích của con người. Chẳng hạn, Người đã có thể điều tra, đặt câu hỏi, tìm xem những trách nhiệm? Liệu có những trường hợp giảm khinh hay không? Quá khứ của người đàn bà này có giải thích được thái độ của chị ta không? Chồng chị đối xử với chị như thế nào? Có nên phân biệt trường hợp ngoại tình trơ trẽn, công khai và lâu dài thường xúc phạm, làm nhục người phối ngẫu, làm con cái đau khổ... Với trường hợp ngoại tình kín đáo, tuy cũng có tội nhưng do yếu đuối chóng qua, chỉ gây nhục nhã trong tâm hồn? Luật lên án tử hình một tội như vậy có quá đáng chăng? Người ta có nên mở một chiến dịch để xin bãi bỏ luật này không? Những câu hỏi như thế, con người và xã hội vẫn thường đặt ra. Nhưng Đức Giêsu tự ý đặt mình trên một bình diện khác. Hình như Người không quan tâm gì. Người đang viết trên cát. Đó có phải là một thái độ thoái thác không? Hẳn là không. Vì Đức Giêsu sắp đề cập đến “lãnh vực khác”.

Vì họ cứ hỏi mãi, nên Người ngẩng lên và bảo họ

Chính họ cứ vẫn hỏi mãi. Lạy Chúa, Chúa đã giữ im lặng bao lâu? Lúc này, con đang hình dung ra Chúa đưa mắt nhìn từng người trong bọn họ. Con ngấm nhìn đôi mắt đang di động, khi Chúa ngửa mặt lên. Trước tiên, Chúa nhìn người đàn bà đáng thương, rồi những người tố cáo, rồi tới đám đông...

Ai trong các ông sạch tội, thì cứ việc lấy đá mà ném trước đi

Chúa đòi hỏi họ phải trở về với lương tâm của mình. Cũng ngày nọ, người ta tìm thủ phạm trong cuộc “Philatô tàn sát những người Galilê” hay trong tai họa do “tháp Silôa” đổ xuống.

Đức Giêsu đặt cuộc tranh luận trên một bình diện khác: Dưới mắt Thiên Chúa, tất cả mọi người đều là tội nhân, và cần phải được tha thứ? anh em hãy có lòng nhân từ, như cha anh em là Đấng nhân từ. Anh em đừng xét đoán, thì anh em sẽ không bị Thiên Chúa xét đoán. Anh em đừng lên án, thì sẽ không bị Thiên Chúa lên án. Anh em hãy tha thứ, thì sẽ được Thiên Chúa thứ tha. Vì anh em đóng bằng đầu nào, thì Thiên Chúa sẽ đóng lại cho anh em bằng đầu ấy” (Lc 6,36-38). Vâng, lạy Chúa, con đang cần lòng nhân hậu thương xót của Chúa và của kẻ khác. Vậy xin Chúa hãy ban cho con, một trái tim biết thương xót.

Ngôn sứ Hôse (2,4-25) đã so sánh dân ít-ra-en với một người vợ được Chúa yêu thương mà lại “ngoại tình” bằng những hành động “điểm đàn”. Mọi sự lia bỏ Thiên Chúa đều là một thứ ngoại tình, vì xúc phạm đến một Thiên Chúa dễ bị tổn thương và si tình. Nhưng Thiên Chúa tiếp tục yêu thương một cách không mệt mỏi và tha thứ cho người vợ bất trung, là nhân loại tội lỗi. Đó là điều khác hẳn với những cuộc tranh cãi nói toà án, dù những cuộc tranh cãi đó hữu ích đến đâu cũng thế. Tội lỗi của tôi đã gây tổn thương cho Chúa, cho Đấng yêu mến tôi. Chính Đức Giêsu đã nói điều đó. Ngài đã đến để mạc khải như thế!

Rồi Người lại cúi xuống viết trên đất. Nghe vậy, họ bỏ đi hết, kể trước người sau, bắt đầu từ những người lớn tuổi.

Lạy Chúa Giêsu, lần thứ hai này, Chúa đã giữ im lặng bao lâu? Lạy Chúa, thực sự Chúa chứng tỏ lòng thương xót với những người Phariseu nữa. Chúa cũng không nỡ ném đá họ. Sau này, trên thập giá Chúa sẽ cầu xin: “Lạy Cha, xin tha cho họ, vì họ không biết việc họ làm” (Lc 23,34). ôi! Sâu thẳm thay lòng Chúa. Thay vì lột mặt nạ họ ở chỗ công khai, Chúa đã cho phép họ “lần lượt” âm thầm rút lui, nhờ thái độ im lặng của Chúa.

Trong một lúc lâu im lặng, người đàn bà cũng có thời giờ suy nghĩ vì tội lỗi của mình. Nhiều điều đang diễn ra trong đầu óc của Chị. Có thể chị đã không bao giờ thực sự nhận ra tính nặng nề của tội chị phạm? Nhưng tình yêu xót thương của Thiên Chúa, “không lên án” chị, sẽ phút chốc mạc khải cho chị biết thế nào là tình yêu thực sự. Giờ chị đang nhìn Đức Giêsu. Ngài là một con người nhân hậu. Có lẽ chị ta đang khóc... Chị ta đã thoát chết... Chị không còn là người “ngoại tình” nữa. Chị ta đã được thanh tẩy.

Chỉ còn lại một mình Đức Giêsu, và người phụ nữ thì đứng ở giữa

Sự “khôn khở” đối với “lòng xót thương”, Thánh Âutinh đã bình luận như vậy. Đó là một hình tượng mà con muốn chiêm ngắm lâu giờ. Lạy Chúa Giêsu, xin tạ ơn Chúa.

Người ngẩng lên và nói: “Này chị, họ đâu cả rồi? Không ai lên án chị sao?” Người đàn bà đáp: “Thưa ông, không có ai cả.” Đức Giêsu nói: “Tôi cũng vậy, tôi không lên án chị đâu! Thôi chị cứ về đi, và từ nay đừng phạm tội nữa!”

Tất cả những người tội lỗi khác, các kinh sư và người pharisêu đều không hiểu gì nổi Đức Giêsu, không hiểu gì nơi Thiên Chúa cả! Nếu họ ở lại với Đức Giêsu hẳn là họ cũng được tha thứ như người đàn bà này. Vì Đức Giêsu vẫn thường nói: “Phần tôi, tôi không xét đoán ai cả” (Ga 8,15). “Tôi đến để tìm và cứu những gì đã mất” (Lc 19,10). Thiên Chúa sai Con của Người đến thế gian, không phải để lên án thế gian, nhưng là để thế gian, nhờ Con của Người mà được cứu độ ” (Ga 3,17).

Lạy Chúa, con cũng vậy, lúc này con đang cầu xin Chúa, con cần được cứu độ. Con ở lại với Chúa. Trong cuối Mùa Chay này, con sẽ lãnh nhận dấu chỉ nhạy cảm và hữu hiệu, đó là bí tích tình yêu thương xót của Chúa. Con muốn nghe từ nơi vị đại diện của Chúa, như thể chính Chúa, những lời sau đây: “Tôi không lên án anh chị, cứ về đi, và từ nay đừng phạm tội nữa”.

Lạy Chúa Giêsu, Chúa là Thầy và là người Anh của chúng con, Chúa tốt lành và hài hoà tể nhị biết bao! Chúa vô cùng thông cảm và đối xử nhân hậu với chúng con, là những người tội lỗi. Xin tạ ơn Chúa! Chúa tuyệt đối không tha hiệp với tội lỗi và sự ác.

“Đừng phạm tội nữa”. Tạ ơn Chúa! Chúa là Đấng không bao giờ giam hãm chúng con trong quá khứ. Đứng trước người này người nọ mà chúng con thường nói tới. “Không thể làm gì cho hẳn được nữa... Tôi đã thử hết cách rồi...Đành chịu thôi...” Thì chắc Chúa sẽ dừng lại trước con người đó với lòng tin cậy, Chúa sẽ thương yêu người đó với thái độ trìu mến, Chúa sẽ nhìn họ với một cái nhìn hoàn toàn mới mẻ, đến nỗi có thể làm phát sinh trong họ một trái tim mới. Vậy Chúa là ai mà yêu thương chúng con như thế? Là Đấng vô cùng cao cả, là Đấng rất dễ bị tổn thương, là Đấng hết sức nghèo nàn ư? Chúa là tình yêu vô biên. Chúa là tình Yêu!